

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Katolická teologická fakulta

Hodnocení bakalářské práce

Katedra pastorálních oborů a právních věd

Obor: Pastorální teologie

Název práce: Syndrom vyhoření u duchovních

Jméno autora: Lukáš Janda

Vedoucí práce: PhDr. Ing. Marie G. Lhotová, Ph.D.

Oponent:

Obsahová stránka:

Autor se ve své bakalářské práci věnoval tématu často v oblasti pomáhajících profesí diskutovaném. V duchovní oblasti je dané téma samozřejmě stejně, z určitého hlediska i více, aktuální. Myšlenka tématu práce se zrodila v praxi, a to v praxi zdravotnické. Sběr dat pro průzkum pak proběhl v pražské nemocnici a v různých pražských farnostech u kněží a řeholníků. V prvních šesti kapitolách, kde komplexně rozebírá definice, příčiny symptomy, terapii i prevence, vždy prezentuje „obecný pohled“ a navazuje na něj vymezením specifík, která můžeme najít, bereme-li v úvahu syndrom vyhoření právě u duchovních osob. Ve druhé části se zabývá hodnocením fyzické, emocionální a mentální náchylnosti k syndromu vyhoření u duchovních na základě dotazníků vlastní konstrukce.

Připomínky k teoretické části:

- Základní připomínka se týká názvů kapitol. Autor člení přímo v názvech podkapitol téma Příčiny (symptomy, projevy, terapie, prevence) syndromu vyhoření všeobecně a Příčiny (symptomy, projevy, terapie, prevence) syndromu vyhoření u duchovních. K názvům těchto podkapitol kladu otazník, protože se domnívám, že syndrom vyhoření se v obecné rovině neliší u duchovních a jiných povolání. Dala bych spíše přednost nazvat podkapitoly např. Příčiny syndromu vyhoření a Specifika syndromu vyhoření u duchovních.
- Kapitola o psychoterapii je zpracována poněkud povrchněji a tím méně kvalitně než kapitoly ostatní. Nebere v úvahu způsoby práce a možnosti technik různých psychoterapeutických směrů.

Připomínky k autorské části:

- Vzhledem k počtu respondentů nelze tuto část nazývat výzkumem, ale spíše průzkumem, sondou do problematiky apod.
- Výpočty průměrů nejsou v daných kategoriích nejlepší statistickou metodou zpracování, pro přehledné vyjádření by bylo možné použít např. bodový graf, který by umožnil pohled na rozmístění různých typů ohrožení syndromem vyhoření, event. jinou statistickou metodu. V některých případech by mohly být spíše průměry vážené než aritmetické (počet respondentů v určité věkové kategorii je vždy různý a aritmetickými průměry vznikají nesrovnatelné údaje). Navíc co říká aritmetický průměr v kategorii, kde figurují 2 kněží, z nichž jeden má vysokou míru náchylnosti k vyhoření a druhý extrémně nízkou?? Toto není statisticky únosné.
- Málo početné soubory by bylo vhodné (a zajímavé) použít pro výzkum kvalitativní.

- U některých bodů v Závěru (konkrétně B, C, D) na str. 47 chybí úvaha (event. diskuse) o pravděpodobných důvodech výsledného konstatování.

Formální stránka:

Po formální stránce nemám k práci negativní připomínky. Je bez prepisů i bez gramatických chyb, je přehledná, kapitoly jsou dobře strukturované. Jediná poznámka se vztahuje k nedůslednosti v používání zkratky SV (což je samozřejmě přípustné) a slovního vypisování syndrom vyhoření. Toto by bylo dobré sjednotit.

Prezentace práce:

Předložená bakalářská práce obsahuje 52 stran a je rozdělena na 10 kapitol. Skládá se z teoretické a praktické (autorské) části. Seznam literatury obsahuje 13 titulů česky psané kvalitní odborné literatury. Přílohy obsahují přehledné barevně rozlišující tabulky a grafy dokreslující výsledky průzkumu a dotazníky vlastní konstrukce vytvořené pro výzkum.

Závěr:

Autor si stanovil za cíl poznat faktory, které mohou vést ke vzniku syndromu vyhoření u kněží a řeholníků. V tomto směru prokázal schopnost pracovat s literaturou, pracoval pečlivě a systematicky a svůj záměr se mu podařilo naplnit. Práce s konkrétními daty nese sice nedostatky vztahující se ke způsobu zpracování malého množství údajů, nicméně přes výše uvedené připomínky doporučuji práci k obhajobě s hodnocením velmi dobře. Zvláště oceňuji samostatnost při zpracování tématu a sběr dat pro materiálovou část včetně konstrukce dotazníku.

Případné otázky k obhajobě:

- Co by se dalo vytěžit z údajů z dotazníků předkládaných respondentům?
- Mohly by být podkladem pro širší či jiný výzkum?
- Co je podle Laengleho primární existenciální motivace? (na str. 23 není jasné, zda je zařazen jeho systém 4 motivů nebo motivace podle Křivohlavého – viz literatura)

Radčice 7. 8. 2010

Vedoucí práce: PhDr. Ing. Marie G. Lhotová, Ph.D.